

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

KPB. 410.002.06.2019

Komendant-Rektor
insp. dr hab. Marek Fałdowski
Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 111
12-100 Szczytno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/039 • Szkolenie i doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy służb podległych MSWiA

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 111, 12-100 Szczytno (dalej: WSPol lub Szkoła)
Kierownik jednostki kontrolowanej	insp. dr hab. Marek Faldowski, Komendant-Rektor, 11 lutego 2017 r. – obecnie (akta kontroli tom I str. 13)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Analizy, opracowania koncepcyjne i wydane akty prawne w zakresie polityki kadrowej szkoły. 2. Analizy, opracowania koncepcyjne i wydane akty prawne w zakresie systemu szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy Policji oraz ich związek z wymaganiami w zakresie kwalifikacji funkcjonariuszy Policji. 3. Analizy, opracowania koncepcyjne i wydane akty prawne ustalające rolę i zadania komórek organizacyjnych szkoły w zakresie szkolenia funkcjonariuszy na rzecz Policji i bezpieczeństwa wewnętrznego. 4. Infrastruktura i wyposażenie dydaktyczne szkoły. 5. Planowanie, organizacja i realizacja szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy. 6. System finansowania szkoły oraz jego zgodność z koncepcją szkolenia w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego i potrzebami szkoły. 7. Działania w zakresie nadzoru i kontroli oraz ewaluacji szkolenia i doskonalenia zawodowego. 8. Powołanie oraz zaplanowane i zrealizowane działania koordynatora ratownictwa medycznego szkoły.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2018 r. – 30 września 2019 r. oraz dokumenty wytworzone wcześniej lub później, niezbędne dla realizacji celu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Kontrolerzy	1. Bogdan Wróblewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/45/2019 z 31 maja 2019 r. 2. Adam Czugajewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/46/2019 z 31 maja 2019 r. (akta kontroli: tom I str. 1-2; tom III str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez WSPol działań w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego policjantów.

Uzasadnienie oceny ogólnej NIK pozytywnie ocenia przygotowanie i organizację Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie do realizacji zadań jako uczelni służb państwowych oraz jednostki organizacyjnej Policji, w szczególności w odniesieniu do uregulowania przebiegu szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy, a także analizy kosztów realizacji tych zadań.

NIK pozytywnie ocenia stan kadry naukowo-dydaktycznej i infrastruktury WSPol oraz działania na rzecz zmiany zasad realizacji szkolenia zawodowego dla policjantów absolwentów szkół wyższych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące warunków technicznych dla strzelnicy odkrytej użytkowanej przez WSPol nie wynikały z działań lub zaniechań Komendanta lub innych pracowników (funkcjonariuszy) WSPol.

NIK pozytywnie ocenia realizację szkolenia i doskonalenia zawodowego w WSPol. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące błędów w zapisach w arkuszach strzeleckich policjantów nie miały wpływu na realizację podstawowych działań WSPol i zostały skorygowane w toku kontroli. W związku z postrzeleniem dwojga słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego przez instruktora w trakcie szkolenia strzeleckiego Komendant podjął szereg działań w celu zminimalizowania ryzyka analogicznych wypadków.

NIK pozytywnie ocenia nadzór Komendanta-Rektora oraz Zastępcy Komendanta-Prorektora nad realizacją szkolenia i doskonalenia zawodowego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, w szczególności zaangażowanie w ocenę efektywności szkoleń i doskonalenia zawodowego centralnego w Policji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. WSPol w systemie szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy.

Opis stanu faktycznego Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie (dalej: WSPol, Uczelnia) utworzona została 1 października 1990 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1990 r. w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Policji oraz zniesienia Akademii Spraw Wewnętrznych⁴. W badanym okresie WSPol była uczelnią służb państwowych – uczelnią publiczną nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym*⁵ (dalej: Psw). Powyższy status WSPol utrzymany został ustawą z dnia 13 lipca 2018 r. *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*⁶ (dalej: przepisy wprowadzające Pswin). Jednocześnie WSPol była szkoleniową jednostką organizacyjną Policji na podstawie

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 1990 r. Nr 64, poz. 373.

⁵ Dz. U. z 2017 r., poz. 2183 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2018 r., poz. 1669 ze zm.

ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o *Policji*⁷.

Zadania WSPol jako uczelni wyższej służb państwowych, jej organy i organizację w kontrolowanym okresie określał Statut WSPol, uchwalony uchwałą nr 119/III/2017 Senatu WSPol z 27 czerwca 2017 r., a zatwierdzony decyzją nr 203 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 29 września 2017 r.⁸ W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*⁹ (dalej: Pswin) Senat WSPol uchwalił nowy Statut, zatwierdzony decyzją nr 54 z dnia 27 września 2019 r. przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji¹⁰.

Zgodnie z § 43 ust. 2 Statutu podstawową jednostką organizacyjną Uczelni w zakresie działalności naukowej, badawczej i dydaktycznej był wydział. W strukturze Uczelni, w badanym okresie, do dnia 6 marca 2019 r., funkcjonowały dwa wydziały: Wydział Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Wydział Policyjnych Nauk Stosowanych, a w ich ramach pięć instytutów. W marcu 2019 r. na podstawie Statutu WSPol, zgodnie z przepisami ustawowymi, po zaopiniowaniu przez Senat Uczelni, Komendant-Rektor zmienił strukturę organizacyjną Uczelni likwidując jednostki organizacyjne w Wydziale Policyjnych Nauk Stosowanych (tj. Instytut Nauk Prawnych, Instytut Nauk Społecznych oraz Studium Edukacji Językowej), likwidując jednostki organizacyjne Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego (tj. Instytut Służby Kryminalnej oraz Instytut Służby Prewencyjnej), włączając Wydział Policyjnych Nauk Stosowanych do Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego i zmieniając nazwę tego ostatniego na Wydział Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych¹¹. W nowym wydziale utworzone zostały dwa instytuty: Instytut Nauk o Bezpieczeństwie oraz Instytut Nauk Prawnych.

Powyższa zmiana struktury organizacyjnej Uczelni podyktowana była staraniem o zachowanie przez WSPol statusu uczelni akademickiej oraz uprawnień do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie, a także umożliwienie uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk prawnych, zgodnie z wymogami ustawy Pswin¹². Ponadto Komendant-Rektor utworzył trzy nowe ogólnouczelniane jednostki organizacyjne, tj. Instytut Kształcenia Kadr, Zakład Edukacji Językowej oraz Zakład Wychowania Fizycznego¹³, których zadaniem było, w szczególności prowadzenie szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego na rzecz Policji i służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych¹⁴. Nadzór nad Instytutem Kształcenia Kadr i ww. zakładami należał do Zastępcy Komendanta-Prorektora właściwego do realizacji zadań Uczelni jako jednostki organizacyjnej Policji¹⁵.

(akta kontroli: tom I, str. 45-62, 147, 267, 357-385, 403-404; tom II, str. 107, 164-169; tom IV, str. 377)

W badanym okresie WSPol, jako uczelnia wyższa służb państwowych, prowadziła

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 161 ze zm.

⁸ Dz. Urz. MSWiA z 2017 r., poz. 60.

⁹ Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 ze zm.

¹⁰ Dz. Urz. MSWiA poz. 39. Na podstawie art. 227 ust. 3 przepisów wprowadzających ustawę Pswin statut Uczelni obowiązujący w dniu wejścia w życie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* zachowywał moc do dnia wejścia w życie nowego statutu.

¹¹ Zarządzenia nr 29/2019 oraz nr 30/2019 pozytywnie zaopiniowane uchwałami Senatu nr 18/2019 oraz nr 19/IV/2019 (wszystkie akty prawne wydane zostały 5 marca 2019 r.).

¹² To jest uzyskanie co najmniej kategorii B+ podczas najbliższej ewaluacji naukowej przeprowadzanej, zgodnie z art. 265 ust. 4 Pswin, w ramach dyscypliny naukowej.

¹³ Zarządzeniami nr 30, nr 31 oraz nr 32 pozytywnie zaopiniowanymi uchwałami Senatu nr 20, nr 21 i nr 22 (wszystkie akty prawne z 5 marca 2019 r.).

¹⁴ Na podstawie rozporządzenia MSWiA z 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (dalej: rozporządzenia w sprawie szkoleń i doskonalenia zawodowego, Dz. U. Nr 126 poz. 877 ze zm.).

¹⁵ Poza jego nadzorem pozostawały Instytut Nauk o Bezpieczeństwie oraz Instytut Nauk Prawnych w Wydziale Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych.

studia wyższe pierwszego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) na czterech kierunkach: *bezpieczeństwo wewnętrzne, kryminologia, zarządzanie i informatyka*, drugiego stopnia na kierunkach *bezpieczeństwo wewnętrzne i kryminologia*, a także studia podyplomowe na dziesięciu kierunkach: *bezpieczeństwo dokumentów publicznych* (rekrutacja w ofercie zamkniętej); *bezpieczeństwo imprez masowych i zgromadzeń publicznych*; *kryminalistyka w procesie karnym*; *rozpoznawanie, zapobieganie i zwalczanie cyberprzestępstw popełnianych na szkodę banków i ich klientów* (rekrutacja w ofercie zamkniętej); *taktyka i technika zwalczania współczesnych form przestępczości zorganizowanej*; *zarządzanie kryzysowe*; *kontrola w administracji publicznej*; *zarządzanie jednostką organizacyjną w administracji publicznej*; *zarządzanie rewirem dzielnicowych oraz zarządzanie bezpieczeństwem wewnętrznym państwa na poziomie strategicznym* (od lutego 2019 r., rekrutacja w ofercie zamkniętej). WSPol nie prowadziła kursów doszkalających i szkoleń na podstawie przepisów działu III ustawy Pswin. Dla kierunku studiów *bezpieczeństwo wewnętrzne* aktualna w kontrolowanym okresie była pozytywna ocena programowa Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

NIK ustaliła¹⁶, że na dzień 31 grudnia 2017 r. w Uczelni na studiach I stopnia w systemie stacjonarnym kształciło się 1.229 słuchaczy, w tym 695 osób cywilnych, a na studiach niestacjonarnych – 1.191 słuchaczy, w tym 402 osoby cywilne (odpłatnie), 350 osób było słuchaczami studiów podyplomowych, w tym 38 ponosiło koszty kształcenia. Na dzień 31 grudnia 2018 r. liczba słuchaczy wynosiła: na studiach I stopnia w systemie stacjonarnym 1.227, w tym 483 osób cywilnych (spadek o 30,5% rok do roku), a na studiach niestacjonarnych – 1 036 słuchaczy, w tym 457 osób cywilnych ponoszących koszty kształcenia. Na koniec 2018 r. liczba słuchaczy studiów podyplomowych wyniosła 256 (24 odpłatnie), spadek o 26,9%. Wg stanu na 30 czerwca 2019 r. w WSPol studiowało w systemie stacjonarnym – 1.130 słuchaczy¹⁷ (429 osób cywilnych), w systemie niestacjonarnym 981 osób, w tym 412 osób cywilnych (odpłatnie), a słuchaczami studiów podyplomowych było 240 osób (10 kształciło się odpłatnie). Limit przyjęć na rok akademicki 2019/2020 na studia I i II stopnia określony został na 890 osób, w tym dla 375 osób cywilnych, z czego 250 winno ponosić koszty kształcenia, limit miejsc na studia podyplomowe (kierunki z otwartą rekrutacją) wyniósł 315.

Oferta edukacyjna WSPol odpowiadała na potrzeby Policji i służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. W roku akademickim 2017/2018 uruchomione zostały studia I stopnia inżynierskie na kierunku *informatyka*, co wynikało z uwzględnienia *Priorytetów Komendanta Głównego Policji na lata 2016-2018*¹⁸ w zakresie podniesienia skuteczności Policji w identyfikacji i zwalczaniu największych współczesnych zagrożeń, w tym cyberprzestępczości. Ponadto uruchomione zostały studia podyplomowe w zakresie: *rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania cyberprzestępstw popełnianych na szkodę banków oraz ich klientów*, a także *bezpieczeństwa dokumentów publicznych* (te ostatnie – jak wyjaśnił Komendant-Rektor – *były efektem zgłaszanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji problematyki fałszowania dokumentów publicznych*). W roku akademickim 2018/2019 WSPol otworzyła studia II stopnia na kierunku *kryminologia* oraz studia podyplomowe *zarządzanie bezpieczeństwem wewnętrznym państwa na poziomie strategicznym*, skierowane do osób przewidywanych do zajmowania stanowisk zarządczych w strukturach administracji państwowej, służbach, inspekcjach i strażach.

¹⁶ Na podstawie danych z comiesięcznych statystyk prowadzonych w dziekanacie WBiNP WSPol.

¹⁷ W tej liczbie zawierają się studenci, którzy w czerwcu 2019 r. obronili prace licencjackie i magisterskie.

¹⁸ Na podstawie § 6 zarządzenia nr 19 z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie planowania strategicznego oraz systemu kontroli zarządczej w Policji (Dz. Urz. KGP z 2016 r. poz. 80 ze zm.) Komendant Główny Policji zaakceptował przedłużenie okresu obowiązywania Priorytetów na dwa kolejne lata, tj. 2019-2020.

Od roku akademickiego 2019/2020 na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wprowadzona została istotna zmiana w systemie kształcenia i szkolenia zawodowego funkcjonariuszy Policji, polegająca na uruchomieniu studiów I stopnia o profilu praktycznym na kierunku *nauka o Policji*, będących policyjnymi wyższymi studiami oficerskimi. Absolwent czteroletnich studiów otrzyma tytuł licencjata, a ukończenie studiów umożliwi mu przystąpienie do egzaminu oficerskiego, którego pozytywny wynik będzie stanowił podstawę do mianowania na pierwszy stopień oficerski w korpusie oficerów młodszych w Policji.

(akta kontroli: tom I, str. 137-146, 360-378; tom II, str. 89-94, 99, 108-137, 162-163, 170-208)

W kontrolowanym okresie organizację studiów oraz związane z nią prawa i obowiązki studentów uregulowano Regulaminem studiów w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie zatwierdzonym decyzją nr 202 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 września 2017 r.¹⁹ Regulamin uchwalony został uchwałą Senatu WSPol nr 60/III/2016 z 23 lutego 2016 r. (zmienioną uchwałami Senatu nr 73/III/2016 z 5 kwietnia 2016 r. oraz nr 105/III/2017 z 4 kwietnia 2017 r.), tj. w terminach wymaganych przepisami ustawy Psw. Regulamin studiów na rok akademicki 2019/2020 uchwalony został przez Senat uchwałą nr 30/IV/2019 z 26 kwietnia 2019 r., a zmieniony uchwałą nr 46/IV/2019 z 25 czerwca 2019 r.

Komendant-Rektor wyjaśnił, że Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie dochowała ustawowego²⁰ terminu uchwalenia przedmiotowego regulaminu, tj. na pięć miesięcy przed początkiem roku akademickiego, z uwagi na fakt, że w dniu 25 czerwca 2019 r. uchwalono jedynie wskazane przez Departament Porządku Publicznego MSWiA doprecyzowania w treści konkretnych artykułów zawartych w Regulaminie studiów w WSPol w Szczytnie, uchwalonym w dniu 26 kwietnia 2019 r.

Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie posiadała uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. W latach akademickich 2017/2018 oraz 2018/2019 w WSPol 16 osób obroniło rozprawy doktorskie, 30 czerwca 2019 r. otwarte były 24 postępowania o przeprowadzenie przewodu doktorskiego.

(akta kontroli: tom I, str. 97-99, 104, 149-175, 267, 405-411; tom II, str. 89-94, 489-497)

Zakres zadań WSPol jako jednostki szkoleniowej Policji Komendant Główny Policji określił w § 32 zarządzenia nr 1041 z 28 września 2007 r. *w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji*²¹ (dalej: zarządzenie nr 1041). W szczególności do zakresu działania WSPol należało: organizowanie i prowadzenie szkoleń zawodowych dla funkcjonariuszy i pracowników Policji (w tym szkoły), egzaminów na pierwszy stopień w korpusie oficerów młodszych Policji, opracowywanie projektów programów szkolenia i programów nauczania, doskonalenie metodyczne kadry dydaktycznej szkół i ośrodków szkolenia Policji, prowadzenie pomiaru efektywności szkolenia i doskonalenia zawodowego oraz opracowywanie analiz i sprawozdań z obszaru działalności szkoleniowej Policji w zakresie realizowanych zadań.

WSPol jako jedyna jednostka szkoleniowa Policji, zgodnie z zarządzeniem nr 1041, była właściwa do prowadzenia szkoleń dla absolwentów szkół wyższych (dalej: SASW). Policjanci uzyskiwali kwalifikacje zawodowe wymagane na pierwszy stopień policyjny w korpusie oficerów młodszych po ukończeniu wyższych studiów

¹⁹ Dz. Urz. MSWiA z 2017 r., poz. 58.

²⁰ Zgodnie z art. 75 ust.2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uchwalenie regulaminu studiów winno nastąpić co najmniej na pięć miesięcy przed początkiem roku akademickiego.

²¹ Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 50 ze zm.

zawodowych w WSPol lub SASW²². Zadaniem WSPol było przeprowadzanie egzaminów oficerskich²³. Uruchomienie kierunku studiów *nauka o Policji* spowodowało, że w większym stopniu, niż w kontrolowanym okresie, jednym z podstawowych zadań WSPol będzie, od 1 października 2019 r., kształcenie przyszłych oficerów Policji.

WSPol, jako jednostka szkoleniowa Policji uczestniczyła w szkoleniu zawodowym podstawowym oraz doskonaleniu zawodowym centralnym, realizowała przedsięwzięcia z zakresu doskonalenia zawodowego lokalnego (dla funkcjonariuszy i pracowników Uczelni). WSPol w zakresie realizacji szkolenia i doskonalenia zawodowego w badanym okresie nie posiadała specjalizacji (profilu). *O rodzaju realizowanych przedsięwzięć i ewentualnym profilowaniu w przedmiotowym zakresie decyduje Komendant Główny Policji* – wyjaśnił Komendant-Rektor WSPol. NIK zauważa, że na polecenie Komendanta Głównego Policji z lutego 2019 r., od 15 marca 2019 r., na prowadzenie szkoleń zawodowych i doskonalenia centralnego WSPol przeznaczała 950 miejsc kwaterunkowych (65% ogółu miejsc), we wcześniejszych latach - 650.

NIK ustaliła²⁴, że w okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. rosła rola WSPol jako jednostki zapewniającej przyjętym do służby funkcjonariuszom Policji podstawowe szkolenie zawodowe, kosztem jednostki szkoleniowej służącej rozwijaniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności zawodowych policjantów. I tak: liczba funkcjonariuszy skierowanych na szkolenie zawodowe podstawowe w WSPol wzrosła w I poł. 2019 r. o 62,5% w porównaniu z I poł. 2018 r., podczas gdy liczba funkcjonariuszy skierowanych na kursy specjalistyczne w WSPol w ramach doskonalenia zawodowego centralnego spadała ponad trzykrotnie (z 1.433 do 460 osób).

(akta kontroli: tom I, str. 13-27, 91-95, 105-117, 268-356; tom II, str. 1-34; tom III, str. 421)

Właściwym do spraw realizacji zadań WSPol jako jednostki organizacyjnej Policji w badanym okresie był Zastępca Komendanta-Prorektor²⁵, wyznaczany na wniosek Rektora przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W okresie od 18 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2019 r. stanowisko Zastępcy Komendanta-Prorektora nie było obsadzone, obowiązki Zastępcy-Prorektora w ww. zakresie wykonywał Komendant-Rektor. Dopiero z dniem 1 lipca 2019 r. na stanowisko Zastępcy Komendanta - Prorektora została powołana mł. insp. dr Anna Świerczewska-Gąsiorowska. Zastępca Komendanta-Prorektor sprawował bezpośredni nadzór nad Działem Organizacji Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego oraz Działem Dowodzenia oraz nadzór nad jednostkami organizacyjnymi wydziałów tj. instytutami oraz Studium Edukacji Językowej (od marca 2019 r. Instytutem Kształcenia Kadr oraz zakładami Edukacji Językowej i Wychowania Fizycznego), w zakresie w jakim realizowały one zadania Uczelni jako jednostki organizacyjnej Policji²⁶.

Dział Organizacji Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego (dalej: DOSiDZ) był

²² § 3 rozporządzenia MSWiA z 19 czerwca 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowisk służbowych oraz warunków ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe (Dz. U. Nr 123 poz. 857 ze zm.; dalej: rozporządzenia w sprawie kwalifikacji zawodowych).

²³ § 7 ust. 1 rozporządzenia MSWiA z 19 lipca 2007 r. w sprawie mianowania policjantów na stopnie policyjne (Dz. U. Nr 145 poz. 1017; dalej: rozporządzenie w sprawie mianowania policjantów).

²⁴ Na podstawie dokumentacji DOSiDZ WSPol (tab. 2.1).

²⁵ Prorektor do spraw szkolenia i doskonalenia zawodowego, zgodnie z obowiązującym w badanym okresie Statutem WSPol.

²⁶ Zasady nadzoru Zastępcy Komendanta-Prorektora uregulowane zostały decyzjami nr 189/2017, 79/2018 oraz 122/2019 Komendanta-Rektora WSPol w sprawie upoważnienia zastępcy Komendanta-Prorektora WSPol do podejmowania decyzji i załatwiania spraw w imieniu Komendanta-Rektora.

komórką administracyjną Uczelni właściwą m.in. w sprawach²⁷: opracowywania planów przedsięwzięć szkoleniowych w Uczelni, ewidencjonowania i dokumentowania procesu szkolenia oraz doskonalenia zawodowego, opracowywania projektów programów szkolenia i programów nauczania w ramach doskonalenia zawodowego, koordynacji działań w zakresie pomiaru efektywności szkolenia i doskonalenia zawodowego, opracowywania analiz i sprawozdań z obszaru działalności szkoleniowej Policji w zakresie realizowanych przez WSPol zadań. Do zakresu zadań Działu Dowodzenia należało m.in. inicjowanie, organizowanie i realizowanie czynności z zakresu nadzoru i kontroli wobec słuchaczy uczelni (§ 22 pkt 1 regulaminu organizacyjnego).

W badanym okresie Komendant-Rektor (na podstawie § 30 ust. 4 pkt 10 Statutu) wydał niezbędne wewnętrzne akty prawne regulujące przebieg oraz organizację szkolenia i doskonalenia zawodowego realizowanego w WSPol, w tym dotyczące:

- wspierania realizacji procesu dydaktycznego w WSPol przez wykładowców stowarzyszonych, tj. policjantów, pracowników Policji a także osób spoza Policji biorących udział w realizacji procesu dydaktycznego w WSPol bez prawa do wynagrodzenia (NIK ustaliła, że w okresie objętym kontrolą wykaz wykładowców stowarzyszonych prowadzących szkolenia/kursy w WSPol liczył 191 osób);
- zasad organizacji komercyjnych przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym i naukowo-dydaktycznym przez WSPol na podstawie umów i porozumień (NIK ustaliła, że w kontrolowanym okresie z organizacji 29 przedsięwzięć o tym charakterze WSPol osiągnęła przychód w wysokości 872,7 tys. zł);
- planowania zajęć dydaktycznych realizowanych w WSPol;
- zasad, trybu oraz wymiaru zajęć dydaktycznych powierzonych osobom nie będącym nauczycielami akademickimi;
- trybu powoływania i zakresu zadań realizowanych przez opiekunów kursów specjalistycznych oraz innych przedsięwzięć doskonalenia centralnego realizowanych w WSPol;
- kontroli zajęć dydaktycznych prowadzonych na szkoleniach zawodowych i kursach doskonalenia zawodowego w Policji (w 2018 r. skontrolowane zostały 442 zajęcia);
- zasad organizacji przebiegu szkolenia zawodowego podstawowego;
- organizacji systemu samokształcenia kierowanego na szkoleniu zawodowym;
- prowadzenia, przechowywania i kontroli dzienników realizowanych szkoleń, kursów oraz innych przedsięwzięć doskonalenia centralnego.

Ponadto obowiązywała decyzja Komendanta-Rektora nr 130/2018 z 30 sierpnia 2018 r. w sprawie upoważnienia kierownika Działu Organizacji Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego do załatwiania spraw w imieniu Komendanta-Rektora²⁸, w szczególności wynikających z rozporządzenia w sprawie odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji.

(akta kontroli: tom I, str. 5-28, 360-378, 386-402, 412-424; tom II, str. 1-31, 127-136, 143-150, 160, 364-383; tom IV, str. 1)

WSPol nie prowadziła w okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2018 r. kompleksowych prac koncepcyjnych nad zmianą funkcjonującego modelu szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy Policji, w szczególności w celu poprawy jego efektywności. - *Prace koncepcyjne znajdują się w gestii Komendy Głównej Policji* – wyjaśnił Komendant-Rektor.

Zgodnie z § 32 ust. 1 pkt 6a zarządzenia nr 1041 Komendant-Rektor analizował krajowe i zagraniczne formacje porządku publicznego w celu doskonalenia sytemu

²⁷ Zgodnie z § 20 Regulaminu organizacyjnego WSPol z 24 listopada 2014 r. zmienionego aneksami: nr 1 z 24 lutego 2016 r., nr 2 z 5 września 2017 r., nr 3 z 16 listopada 2017 r. oraz nr 4 z 6 marca 2019 r.

²⁸ Uchylająca wcześniejsze decyzje w sprawie upoważnienia osoby pełniącej obowiązki kierownika DOSiDZ WSPol do załatwiania spraw w imieniu Komendanta-Rektora.

szkolnictwa policyjnego poprzez udział w zagranicznych wizytach studyjnych. Powołany zarządzeniem nr 143/2018 przez Komendanta-Rektora w lipcu 2018 r. w celu monitorowania systemów kształcenia krajowych i zagranicznych formacji bezpieczeństwa i porządku publicznego nieetatowy zespół nie zaproponował przeniesienia do polskiego modelu szkolenia i doskonalenia zawodowego konkretnych rozwiązań z uwagi na brak zgromadzenia przez przedstawicieli WSPol wizytujących jednostki szkoleniowe w innych państwach danych pozwalających na ocenę ich systemów.

W 2018 r. przygotowana została w WSPol koncepcja studiów wyższych I stopnia o profilu praktycznym na kierunku *nauka o Policji*. Uzasadnieniem dla podjęcia prac nad uruchomieniem powyższego kierunku studiów były, w szczególności: analiza liczby uczestników szkolenia dla absolwentów szkół wyższych, wskazująca na wysokie zainteresowanie tym szkoleniem, którego efektem jest możliwość przystąpienia do egzaminu oficerskiego (w latach 2008-2017 tylko dwukrotnie liczba funkcjonariuszy uczestniczących w szkoleniu była niższa niż 1.000 osób); analiza danych o liczbie kandydatów (osób cywilnych) zainteresowanych studiowaniem w WSPol; możliwości zastąpienia realizowanych w WSPol szkolenia zawodowego podstawowego nową ofertą, gdyż pierwszy rok studiów stanowi odpowiednik kursu podstawowego. W odniesieniu do formy finansowania studiów koncepcja wskazywała na konieczność rozważenia stopniowej rezygnacji ze szkoleń w ramach kursu podstawowego na rzecz studiów, co umożliwiłoby ich sfinansowanie bez konieczności zwiększenia dotacji podmiotowej dla WSPol lub zwiększenie dotacji w części na działalność związaną z bezpieczeństwem obywateli.

W czerwcu 2019 r., na spotkaniu Zespołu²⁹ do opracowania projektu programu szkolenia zawodowego dla absolwentów szkół wyższych (SASW) przedstawiona została koncepcja zastąpienia realizacji tego szkolenia w sposób ciągły przez okres 103 dni, programem szkolenia w systemie comiesięcznych, tygodniowych zjazdów. Zastosowanie tego rozwiązania – w ocenie Komendanta-Rektora – umożliwi przeszkolenie dużej liczby policjantów w stosunkowo krótkim czasie. Koncepcja zmian szkolenia zawodowego dla absolwentów szkół wyższych poprzedzona została analizą danych statystycznych dot. narastającej liczby policjantów oczekujących na to szkolenie – w czerwcu 2019 r. szacunkowo 1.200 policjantów, w tym 300 zakwalifikowanych przed 2019 r., co – jak wyjaśnił Komendant-Rektor – spowodowane było przez znaczną dysproporcję pomiędzy rocznymi potrzebami szkoleniowymi jednostek organizacyjnych Policji, a możliwościami realizacji SASW przez WSPol. Przy czym liczba edycji SASW możliwych do zrealizowania w WSPol w danym roku determinowana była długością szkolenia (103 dni robocze) oraz liczbą policjantów skierowanych do WSPol w celu odbycia szkolenia zawodowego podstawowego, co dla Komendanta Głównego Policji stanowiło priorytet. Ponadto przeprowadzone w WSPol badania ewaluacyjne (ankietowe) słuchaczy 10 edycji SASW z lat 2014-2018 (łącznie 1.548 respondentów) wykazały, że 67% pytanym jako czynnik utrudniający naukę własną wymieniło zbyt obszerny program kształcenia, a 50% nadmierną liczbę zajęć dydaktycznych w ciągu dnia. Zespół zaproponował zmniejszenie liczby godzin dydaktycznych z 819 do 376. - *Prace nad modyfikacją programu ww. szkolenia nie uległy zakończeniu* – zastrzegł jednak Komendant-Rektor.

Ponadto na wniosek Komendanta-Rektora z lutego 2019 r. w zmienionym w 2019 r. programie szkolenia zawodowego podstawowego³⁰ zwiększono liczbę zajęć

²⁹ Powołanego decyzją nr 178 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie powołania zespołu do opracowania programu szkolenia zawodowego dla absolwentów szkół wyższych, z Komendantem-Rektorem WSPol jako przewodniczącym.

³⁰ Decyzja nr 168 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie programu szkolenia zawodowego podstawowego (Dz. Urz. KGP poz. 83).

związanych z etyką zawodową policjanta oraz etosem służby.

W badanym okresie rozwijany był też system kształcenia na odległość, tj. e-learning realizowany w ramach innych przedsięwzięć centralnego doskonalenia zawodowego³¹. W 2018 r. oraz w I poł. 2019 r. w systemie e-lerningu realizowano cztery kursy doskonalenia zawodowego, które ukończyło, odpowiednio: 918 słuchaczy w 2018 r. oraz 478 - w I poł. 2019 r.

Ewaluację (badanie efektywności) szkolenia i doskonalenia zawodowego przez WSPol w Szczytnie przedstawiono w pkt III.4 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli: tom I, str. 5-44, 63-90, 97-99, 137-146, 360-378; tom II, str. 97-99, 102-105, 110-126, 127-142, 170-208, 384-466, 489-497, 543-544)

Źródłem finansowania WSPol były środki z otrzymywanej dotacji podmiotowej oraz celowej, subwencji, środki z przychodów własnych oraz ze źródeł zagranicznych. W Uczelni obowiązywał jeden system zarządzania finansami obejmujący szkolenie i doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy.

Wg obowiązujących w kontrolowanym okresie *Zasad (Polityki) Rachunkowości*³² opracowana została metodyka obliczania kosztów szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy W WSPol powalająca na wyodrębnienie wydatków rzeczowych, wynagrodzeń bezosobowych, wydatków majątkowych oraz wydatków na uposażenia i wynagrodzenia kadry. Koszty zgromadzone na kontach księgowych zespołu „5” rozliczane były proporcjonalnie do liczby przepracowanych w roku akademickim godzin dydaktycznych, liczby żywionych, kwaterowanych słuchaczy i innych danych na poszczególne nośniki kosztów, w tym związane wyłącznie z wykonywaniem zadań z zakresu bezpieczeństwa obywateli, tj. szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy. W 2018 r. WSPol na szkolenie i doskonalenie funkcjonariuszy poniosła łączny koszt w wysokości 39.926,3 tys. zł, o 1,5% mniej niż w 2017 r. (40.537,9 tys. zł). Koszty uposażenia i wynagrodzenia kadry wyniosły – 8.458,5 tys. zł (wraz ze świadczeniami), koszty rzeczowe – 8.649,6 tys. zł, koszty majątkowe (amortyzacja) – 1.074,6 tys. zł, a wynagrodzenia bezosobowe – 82,4 tys. zł (w tym świadczenia).

Wg ustalonej przez NIK struktury kosztów szkoleń i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy w 2018 r. najwyższe koszty generowały: koszt działalności dydaktycznej – 10.600,9 tys. zł (26,5% ogółu), koszty ogólnouczelniane – 8.996,9 tys. zł (22,3%), koszty stołówki – 6.594, 8 tys. zł (16,5%), strzelnica i materiały uzbrojenia – 3.210,8 tys. zł (8,0%).

Średni całkowity koszt za dzień szkoleniowy jednego funkcjonariusza Policji wyniósł w 2018 r. - 239,52 zł (241,37 zł w 2017 r.). Średni koszt bezpośredni osobodnia szkoleniowego funkcjonariusza (bez kosztów ogólnouczelnianych i wydziałowych, które w 2018 r. stanowiły łącznie 29,9% kosztów ogółem) wynosił w 2018 r. - 168 zł.

Z uwagi na rozliczanie kosztów na koniec każdego roku kalendarzowego, zgodnie z obowiązującą w WSPol polityką rachunkowości – jak wyjaśnił Komendant-Rektor – nie było możliwe dokonania rozliczeń kosztów szkolenia i doskonalenia zawodowego w odniesieniu do I poł. 2018 r. oraz I poł. 2019 r. Na podstawie prowadzonej ewidencji kosztów nie było możliwe określenie, które rodzaje szkoleń i kursów realizowanych w ramach doskonalenia zawodowego były najbardziej kosztochłonne w odniesieniu do tej samej jednostki czasu np. dnia szkoleniowego.

W związku z poleceniem Komendanta Głównego Policji o zwiększeniu średniodziennej liczby miejsc szkoleniowych przeznaczonych w WSPol na

³¹ W 2018 r. nastąpiła zmiana formy realizacji kursu specjalistycznego na inne przedsięwzięcie doskonalenia centralnego realizowane w systemie kształcenia na odległość w odniesieniu do dwóch kursów.

³² Zarządzenie nr 130/2017 Komendanta-Rektora WSPol w Szczytnie z dnia 16 października 2017 r. oraz zarządzenia nr 75/2019 Komendanta-Rektora WSPol w Szczytnie z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie wprowadzenia *Zasad (Polityki) rachunkowości*.

prowadzenie szkoleń zawodowych i doskonalenia zawodowego z 650 do 950, przy zachowaniu liczby kształconych studentów na dotychczasowym poziomie, wg szacunków Komendanta-Rektora, koszty szkolenia i doskonalenia zawodowego wzrosną w 2019 r. o 9.979,2 tys. zł.

(akta kontroli: tom I, str. 125-130, 176-266, 360-378, 425; tom II, str. 1-34, 538-542)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przygotowanie i organizację Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie do realizacji zadań jako uczelni służb państwowych oraz jednostki organizacyjnej Policji, w szczególności w odniesieniu do uregulowania przebiegu szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy, a także analizy kosztów realizacji tych zadań.

OBSZAR

2. Kadra dydaktyczna i instruktorska, programy szkolenia i infrastruktura.

Opis stanu
faktycznego

WSPol jako jedyna jednostka szkoleniowa Policji prowadziła szkolenie zawodowe dla absolwentów szkół wyższych.

Według stanu na 30 czerwca 2019 r. obsada WSPol wynosiła 221 funkcjonariuszy oraz 403 pracowników cywilnych (zatrudnionych w wymiarze 393,25 etatu) pracowników cywilnych.

WSPol składał się z następujących komórek organizacyjnych: Instytut Kształcenia Kadr, Zakład Edukacji Językowej, Zakład Wychowania Fizycznego, Dział Organizacji Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego, Dział Dowodzenia, Wydział Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych (Instytut Nauk Prawnych, Instytut Nauk o Bezpieczeństwie: Zakład Badań nad Przestępczością i Terroryzmem, Zakład Cyberbezpieczeństwa), Instytut Badań i Rozwoju, Rektorat, Dział Ochrony Informacji Niejawnych i Kontroli, Dział Kadr, Zespół ds. BHP, Zespół ds. prawnych. Jednoosobowe stanowisko ds. audytu wewnętrznego, Biblioteka. Kwestura (Sekcja Wydatków Osobowych, Sekcja Księgowości), Dział Łączności i Obsługi Informatycznej, Dział Wydawnictw i Poligrafii, Sekcja Zaopatrzenia i Transportu, Sekcja ds. Inwestycji i Remontów, Sekcja Żywnościowa, Sekcja ds. Kwatermistrzowskich, Zespół ds. Zamówień Publicznych.

Na 1 stycznia 2018 r. stan zatrudnienia w WSPol wynosił 620 osób (w tym 222 funkcjonariuszy), a na 30 czerwca 2019 r. 624 osoby (w tym 221 funkcjonariuszy).

Na 1 stycznia 2018 r. stan zatrudnienia kadry naukowo-dydaktycznej wynosił 188 osób (w tym 150 funkcjonariuszy), a na 30 czerwca 2019 r. – 196 osób (w tym 154 funkcjonariuszy). W stosunku do etatu WSPol stan zatrudnienia na 30 czerwca 2019 r. w komórkach naukowo-dydaktycznych wynosił 189,25 etatu i był o 21,75 etatu niższy niż zakładany. Wakaty wynikały z fluktuacji kadry. W WSPol podejmowano działania w celu obsadzenia wakatów poprzez organizację otwartych konkursów i publikację ofert na wolne stanowiska.

Na 30 czerwca 2019 r. wśród kadry naukowo-dydaktycznej WSPol najwięcej było osób ze stażem pracy/służby pomiędzy 21 a 30 lat (82 osoby, w tym 74 funkcjonariuszy). Najwięcej osób miało staż nauczycielski pomiędzy cztery a dziewięć lat (60 osób, w tym 47 funkcjonariuszy). Najwięcej osób miało wykształcenie wyższe magisterskie (126 osób, w tym 117 funkcjonariuszy).

101 funkcjonariuszy miało wyższe wykształcenie zawodowe dla absolwentów wyższych uczelni. 89 osób (w tym 74 funkcjonariuszy) ukończyło studia pedagogiczne (w tym podyplomowe).

Na 30 czerwca 2019 r. 43 osoby (w tym 32 funkcjonariuszy) miało stopień doktora, 18 osób (w tym pięciu funkcjonariuszy) stopień doktora habilitowanego, a dziewięć osób (pracownicy cywilni) tytuł profesora.

W kontrolowanym okresie szkolenie i doskonalenie zawodowe WSPol ukończyło łącznie 8832 funkcjonariuszy (jeden funkcjonariusz w zależności od liczby szkoleń i kursów, w których uczestniczył, mógł być uwzględniony kilkakrotnie), w tym 3187 funkcjonariuszy w ramach doskonalenia zawodowego na kursach specjalistycznych, 585 ukończyło szkolenie zawodowe podstawowe, 860 ukończyło szkolenie zawodowe dla absolwentów szkół wyższych, a 1 300 zdało egzamin oficerski.

(akta kontroli: tom III, str. 379-380, 416-421, 431-443, 509, 556-567, 808)

W WSPol w kontrolowanym okresie obowiązywały następujące regulacje określające zasady podnoszenia kwalifikacji przez kadrę naukowo-dydaktyczną i instruktorską:

- ustawa o *Policji*;
- rozporządzenie MWSiA z 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w *Policji* (dalej: Rozporządzenie);
- ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym*;
- ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*;
- ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki;
- ustawa z 3 lipca 2018 r. – przepisy wprowadzające ustawę – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Komendant nie wprowadził odrębnych wewnętrznych regulacji określających zasady podnoszenia kwalifikacji przez kadrę naukowo-dydaktyczną i instruktorską.

W okresie objętym kontrolą siedem osób uzyskało stopień doktora, doktora habilitowanego lub profesora, dwie osoby ukończyły studia podyplomowe, 30 osób wzięło udział w kursach i szkoleniach doskonalenia centralnego (w tym osiem w zakresie ceremoniału policyjnego i regulaminu musztry w ramach przygotowań do promocji na pierwszy stopień policyjny w korpusie oficerów młodszych, 14 w kursie specjalistycznym z zakresu metodyki nauczania). 26 osób wzięło udział w trzech kursach doskonalenia lokalnego („Obsługa wirtualnego systemu doskonalenia taktyki”, „Działania w obszarze odpowiedzialności dyscyplinarnej policjantów ukierunkowanej na przeciwdziałanie naruszeniom praw człowieka”, „Wykonywanie czynności służbowych przewidywanych do realizacji w razie zaistnienia zagrożeń o charakterze terrorystycznym”). 20 osób brało udział w szkoleniach zagranicznych w ramach programu „Erasmus+”. 18 osób wzięło udział w innych przedsięwzięciach szkoleniowych (warsztaty, seminaria, etc.). Funkcjonariusze i pracownicy WSPol wzięli udział w 109 krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych i seminariach.

W okresie objętym kontrolą zajęcia dydaktyczne w WSPol prowadziło 191 wykładowców tzw. stowarzyszonych (nieodpłatnie w ramach obowiązków służbowych w jednostkach/instytucjach macierzystych), z tego 169 policjantów i 22 pracowników/funkcjonariuszy m. in. Straży Granicznej, MSWiA, Stowarzyszenia Zawodowego Ratowników Medycznych, Urzędów Celno-Skarbowych, Ministerstwa Finansów, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego i Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej). Pięć osób spoza kadry WSPol i wykładowców stowarzyszonych prowadziło kursy specjalistyczne, m.in. dla kandydatów na biegłych kryminalistycznych i w zakresie zwalczania

falszerstw pieniędzy.

W kwestii przygotowania osób spoza kadry WSPol w zakresie metodyki prowadzenia zajęć ze słuchaczami Komendant wyjaśnił: *Przepisy prawne dotyczące systemu szkolenia i doskonalenia zawodowego w Policji nie zawierają regulacji w zakresie wymaganych kwalifikacji zawodowych, w tym w zakresie metodyki nauczania, względem wykładowców stowarzyszonych uczestniczących w procesie nauczania, jak i nie nakładają obowiązku zbierania przedmiotowych informacji przez jednostkę szkoleniową. Również ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie wymagają w zakresie szkolnictwa wyższego kwalifikacji zawodowych w zakresie metodyki nauczania dla osób niebędących nauczycielami akademickimi, a realizujących zajęcia na uczelniach wyższych. Wykładowca stowarzyszony przede wszystkim powinien posiadać wysokie kwalifikacje zawodowe oraz bogate doświadczenie zawodowe, przydatne z uwagi na charakter i zakres realizowanego procesu dydaktycznego w WSPol. Należy zauważyć, że znaczna liczba osób, prowadząc od kilku lat zajęcia dydaktyczne w WSPol posiada wypracowany własny warsztat wiedzy i umiejętności z zakresu metodyki nauczania.*

Dodatkowo każdy wykładowca stowarzyszony WSPol, ma przypisanego opiekuna merytorycznego z Uczelni, który w przypadku braku kwalifikacji dydaktycznych (w zakresie metodyki nauczania) wykładowcy stowarzyszonego zobowiązany jest m.in. do przeprowadzenia instruktazu z zakresu metodycznych podstaw realizacji procesu dydaktycznego oraz pomocy technicznej w organizacji zajęć.

Od 2018 r. Uczelnia pozyskała 71 nowych wykładowców stowarzyszonych z czego 50-ciu dysponowało przygotowaniem metodycznym, natomiast 21 wykładowców stowarzyszonych została poinstruowanych z zakresu metodyki nauczania przez opiekunów merytorycznych.

(akta kontroli: tom II, str. 137-146; tom III, str. 3-33, 318-354, 369-376)

W kontrolowanym okresie WSPol realizowała lub miała pod opieką merytoryczną 70 programów szkoleń i kursów doskonalenia zawodowego.

Zgodnie z § 8 ust. 3 i 4 Rozporządzenia, WSPol zbierała od jednostek Policji informacje o zidentyfikowanych potrzebach szkoleniowych według stanu na 30 września roku poprzedzającego w zakresie szkolenia dla absolwentów szkół wyższych (SASW), a dla szkolenia zawodowego podstawowego (SZP) na 10 dni przed rozpoczęciem szkolenia. Na podstawie powyższego przepisu w zw. z § 51 Rozporządzenia WSPol identyfikowała również potrzeby szkoleniowe jednostek Policji w zakresie doskonalenia zawodowego. Dane powyższe były przekazywane do BKSIO P KGP. WSPol otrzymała z KGP wytyczne dotyczące identyfikacji potrzeb szkoleniowych na następny rok kalendarzowy pismami z 18 września 2017 r. oraz 18 września 2018 r. Na podstawie przekazywanych przez WSPol zapotrzebowań, zatwierdzanych przez KGP, opracowywane były plany szkoleń w WSPol na następny rok kalendarzowy, zatwierdzane przez KGP.

Programami aktualizowanymi najdawniej były: „Szkolenie zawodowe dla policjantów, którzy odbyli służbę kandydacką” (nowelizacja decyzją nr 17 KGP z 11 stycznia 2008 r.); kursy specjalistyczne z języka angielskiego – poziom IV, V i VI (nowelizacja decyzjami 497-499 KGP z 12 sierpnia 2008 r.) i kurs specjalistyczny dla organizatorów lokalnego doskonalenia zawodowego Policji (decyzja nr 47 KGP z 10 lutego 2009 r.). Spośród powyższych programów w kontrolowanym okresie nie realizowano w WSPol „Szkolenia zawodowe dla policjantów, którzy odbyli służbę kandydacką”, ponieważ zgodnie z § 16 pkt 3 Rozporządzenia kurs ten prowadzi wyłącznie oddziały oraz samodzielne pododdziały prewencji Policji przyjmujące do służby poborowych, oraz kursów specjalistycznych z języka angielskiego na

poziomie VI, ze względu na zbyt małą liczbę osób zakwalifikowanych do udziału w tym kursie (cztery osoby w kontrolowanym okresie).

Ponadto nigdy nie były realizowane w WSPol „Szkolenie zawodowe dla absolwentów szkół wyższych w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny” ze względu na brak wskazanych potrzeb szkoleniowych w wykazie przekazanym przez Biuro Kadr i Szkolenia KGP; „Kurs specjalistyczny w zakresie kontroli tachografów cyfrowych” w 2018 r. ze względu na awarię trenażera tachografów, a w 2019 r. ze względu na brak zgłoszonych potrzeb szkoleniowych oraz „Kurs specjalistyczny w zakresie pełnienia służby we wspólnych centrach współpracy w rejonach przygranicznych” ze względu na małe potrzeby szkoleniowe (łącznie 13 osób w kontrolowanym okresie).

Programami wprowadzonymi lub aktualizowanymi ostatnio były: „Szkolenie zawodowe podstawowe” (decyzja nr 168 KGP z 22 maja 2019 r.); „Szkolenie zawodowe podstawowe dla policjantów absolwentów wybranych kierunków studiów” (decyzja nr 189 KGP z 6 czerwca 2019 r.); „Kurs specjalistyczny dla policjantów służby kryminalnej w zakresie sprawowania nadzoru nad prowadzeniem pracy operacyjnej” (nowelizacja decyzją nr 141 KGP z 24 kwietnia 2019 r.); „Kurs specjalistyczny w zakresie zwalczania przestępczości gospodarczej” (wprowadzony decyzją nr 252 KGP z 18 kwietnia 2008 r., ostatnio nowelizowany decyzją nr 122 KGP z 16 kwietnia 2019 r.); „Kurs specjalistyczny w zakresie zwalczania przestępczości korupcyjnej” (wprowadzony decyzją nr 224 KGP z 6 lipca 2015 r., ostatnio znowelizowany decyzją nr 188 KGP z 6 czerwca 2019 r.).

WSPol dysponowała infrastrukturą i wyposażeniem dydaktycznym niezbędnym do realizacji ww. szkoleń, z wyjątkiem nasobnego sprzętu kamufowanego do rejestracji obrazu i dźwięku na potrzeby „Kursu specjalistycznego w zakresie zwalczania przestępczości korupcyjnej”. Na potrzeby ww. kursu posiłkowano się filmem instruktażowym, a nauczyciele stworzyszeni omawiali na zajęciach proces wykorzystania sprzętu. WSPol planuje pozyskanie ww. wyposażenia.

Spośród ww. programów w kontrolowanym okresie nie było realizowane „Szkolenie zawodowe podstawowe dla policjantów absolwentów wybranych kierunków studiów”. W 2018 r. do odbycia ww. szkolenia w WSPol skierowano 14 osób. Ze względu na zbyt małą liczebność tej grupy, funkcjonariuszy włączono do grupy szkolenia zawodowego podstawowego, za zgodą Zastępcy Dyrektora Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP.

W kontrolowanym okresie Komendant wnioskował do KGP o zwiększenie liczby jednostek dydaktycznych dotyczących etyki zawodowej policjanta i etosu służby w programie szkolenia zawodowego podstawowego oraz zaproponował KGP realizację szkolenia dla absolwentów szkół wyższych w formie comiesięcznych tygodniowych zjazdów, zamiast szkolenia ciągłego przez 103 dni robocze.

W odniesieniu do zasadności utrzymywania w ofercie lub pod opieką WSPol nierealizowanych kursów i szkoleń, Komendant wyjaśnił, że realizowane są one zgodnie z decyzjami Komendanta Głównego Policji, określającymi program nauczania i zasadność i utrzymywania oraz wskazanie zobligowanych do ich realizacji jednostek szkoleniowych.

(akta kontroli: tom I, str. 13-27, 63-70, 91-95, 105-114, 360-378; tom III, str. 431-443, 556-567, 621-639, 660-756; tom IV, str. 3-376)

Na 30 czerwca 2019 r. WSPol dysponowała 1.486 miejscami sypialnymi w 423 salach, przeważnie trzy-pięciosobowych, 4.542 miejscami w 118 salach wykładowych, biblioteką, czterema miejscami do zajęć symulacyjnych, dziewięcioma pracowniami specjalistycznymi i laboratoriami, czterema boiskami krytymi i dwoma odkrytymi, basenem krytym, siłownią na 53 stanowiska, strzelnicą krytą z czterema

osiami do 25 m i strzelnicą odkrytą o jednej osi powyżej 25 m (obiekt użyczany). WSPol dysponowała m. in. 43 kamerami wideo, 32 magnetowidami, 935 komputerami, 18 ścianami dydaktycznymi, 13 projektorami, sześcioma wizualizatorami, trzema urządzeniami nagłaśniającymi i 19 telewizorami.

W kontrolowanym okresie przeprowadzano następujące inwestycje:

- przebudowa Centrum Badań i Rozwoju Kompetencji na terenie WSPol, na którą w tym okresie wydatkowano kwotę 2.933,25 tys. zł ze środków dotacji celowej i środków własnych; nie dokonano dotychczas zakupu pierwszego wyposażenia na potrzeby tej inwestycji;
- remont i przebudowa budynku dydaktyczno-biurowego nr 52/II/6, na który w kontrolowanym okresie wydatkowano kwotę 1.685,65 tys. zł ze środków własnych; nie dokonano dotychczas zakupu pierwszego wyposażenia na potrzeby tej inwestycji.

W trybie innym niż zakupy własne WSPol otrzymała następujący sprzęt, przekazany nieodpłatnie przez KGP: 4 paralizatory elektryczne (49,8 tys. zł), kabury i ładownice (2,4 tys. zł), 10 pistoletów samopowtarzalnych (150,2 tys. zł), amunicja (818,4 tys. zł), umundurowanie do testowania (2,2 tys. zł).

(akta kontroli: tom III, str. 378, 425-430, 556-567, 783-788)

Komendant dysponował analizą potencjału szkoleniowego WSPol, uwzględniającą m. in. liczbę dostępnych miejsc kwaterunkowych (1.486); liczbę osób, którym można zapewnić całodienne wyżywienie (1.346); maksymalną liczbę szkolonych, uwzględniającą kadrę dydaktyczną i wymiar zajęć (1.758 dla SZP, 1.105 dla SASW); liczbę dostępnych miejsc w salach dydaktycznych (4.542), liczbę dostępnych miejsc w salach sportowych (1.280 dla SZP, 6.040 dla SASW), liczbę dostępnych miejsc na strzelnicach (1.260 dla SZP, 5.560 dla SASW) oraz możliwość wystąpienia czynników ograniczających powyższe wartości, a dla studiów również „pensum” kadry dydaktycznej. Przy założeniu, że WSPol realizowałaby tylko jedną formę działalności dydaktycznej, możliwe byłoby przeszkolenie w skali roku 1.169 osób na SZP albo 1.105 na SASW albo 2.396 studentów.

(akta kontroli: tom III, str. 570-620)

W 2018 r. WSPol odnotowała przychody w kwocie 73.944,1 tys. zł, w tym 64.623,6 tys. zł w formie dotacji z budżetu państwa i 2.690,4 tys. zł z opłat za usługi edukacyjne. W 2018 r. WSPol odnotowała koszty na kwotę 72.378,7 tys. zł, w tym 44.288,1 tys. zł na wynagrodzenia, 8.856,6 tys. zł na materiały i energię oraz 7.374,2 tys. zł na usługi obce.

Na 2019 r. zaplanowano przychody na kwotę 82.949,8 tys. zł, w tym 71.886,9 tys. zł w formie subwencji i dotacji z budżetu państwa.

W I poł. 2019 r. WSPol odnotowała przychody w kwocie 38.620 tys. zł, w tym 34.160 tys. zł w formie dotacji i subwencji z budżetu państwa i 1.439,7 tys. zł z opłat za usługi edukacyjne. W okresie tym WSPol odnotowała koszty na kwotę 36.091 tys. zł, w tym 22.051,9 tys. zł na wynagrodzenia, 5.701,7 tys. zł na materiały i energię oraz 1.041,1 tys. zł na usługi obce.

(akta kontroli: tom III, str. 49-307, 399-413, 549, 568-575, 789-780)

W związku z wynikami oględzin użytkowanej przez WSPol na podstawie porozumienia z innym podmiotem odkrytej strzelnicy w Ostródzie, na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK kontroler poinformował Komendanta o stwierdzeniu bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia ludzi w związku z występowaniem metalowych elementów (śrub, gwoździ) w drewnianej konstrukcji do wieszania tarcz strzeleckich, znajdującej się w polu strzału, co mogło skutkować rykoszetowaniem pocisków. Komendant poinformował, że ustalono z zarządcą obiektu, iż do czasu następnego zaplanowanego dla słuchaczy WSPol szkolenia

strzeleckiego elementy te zostaną osłonięte, a przedstawiciele WSPol dokonają sprawdzenia warunków bezpieczeństwa na ww. strzelnicy.

(akta kontroli: tom III, str. 643-652, 656-657, 659-661)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia stan kadry dydaktycznej i instruktorskiej oraz infrastruktury WSPol.

3. Realizacja szkolenia i doskonalenia zawodowego.

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie w WSPol realizowano osiem edycji SZP, z tego jedna została rozpoczęta w 2017 r., a trzy przewidziane do zakończenia w II poł. 2019 r. i w 2020 r. W kontrolowanym okresie na SZP skierowanych zostało 980 policjantów, a ukończyło je 585 policjantów, przy czym 468 policjantów na 30 czerwca 2019 r. było w trakcie szkolenia.

Zgodnie z § 10 ust. 1 Rozporządzenia, policjanta kieruje się na szkolenie podstawowe bezpośrednio po przyjęciu do służby. Komendant wyjaśnił, że WSPol nie otrzymuje danych o dacie przyjęcia policjanta do służby. Komendant wyjaśnił również, że nie wystąpiły w kontrolowanym okresie przypadki, aby policjanci zgłoszeni do odbycia SZP w WSPol nie zostali przyjęci na zaplanowane szkolenie ze względu na brak miejsc. Zgodnie z § 19 pkt. 1-3 *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji z dnia 19 czerwca 2007 r., limity miejsc oraz termin rozpoczęcia i zakończenia szkolenia określa kierownik komórki organizacyjnej w sprawach szkolenia Komendy Głównej Policji. Informacje o limitach miejsc rozpoczęcia i zakończenia przesyła się kierownikom jednostek szkoleniowych nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem szkolenia.*

(akta kontroli: tom III, st. 369-377, 400, 457, 421)

W kontrolowanym okresie w WSPol realizowano 10 edycji SASW, z tego jedna rozpoczęta w 2017 r., a dwie przewidziane do zakończenia w II poł. 2019 r. W kontrolowanym okresie na SASW skierowanych zostało 1.012 policjantów, a ukończyło je 860, przy czym 276 policjantów na 30 czerwca 2019 r. było w trakcie szkolenia.

W kontrolowanym okresie znacząco wzrosła liczba policjantów oczekujących na odbycie SASW. Na 30 czerwca 2019 r. na odbycie szkolenia oczekiwało 1.175 policjantów, z czego 11 zakwalifikowanych do szkolenia przed 2018 r., 263 zakwalifikowanych w 2018 r. i 901 zakwalifikowanych w 2019 r.

W odniesieniu do przyczyn rosnących zaległości szkoleniowych Komendant wyjaśnił: *Na wzrost liczby oczekujących na SASW, wpływa przede wszystkim wzrost potrzeb szkoleniowych na szkolenie dla absolwentów szkół wyższych, identyfikowanych zgodnie z § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji z dnia 19 czerwca 2017 r. (Dz.U. Nr 126, poz. 877 z późn. zm.). Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie realizuje szkolenia oraz kursy specjalistyczne zgodnie ze wskazanymi przez komórkę organizacyjną właściwą w sprawach szkolenia Komendy Głównej Policji zsumowanymi potrzebami w tym zakresie. W przypadku szkolenia zawodowego podstawowego zgodnie z terminami oraz limitami miejsc określonymi przez komórkę właściwą do spraw szkolenia Komendy Głównej Policji. Liczba planowanych edycji szkolenia zawodowego dla absolwentów szkół wyższych oraz liczba uczestników zależy od wskazanej do realizacji liczby edycji oraz liczby uczestników szkolenia zawodowego podstawowego przez komórkę organizacyjną właściwą w sprawach szkolenia Komendy Głównej Policji.*

W latach 2016-2019 do postępowania kwalifikacyjnego na SASW przewidziano odpowiednio: 425, 662, 889 i 858 policjantów, a zakwalifikowano do przeszkolenia odpowiednio: 331, 291, 437, 689 policjantów.

W celu rozładowania zaległości szkoleniowych Komendant zaproponował KGP realizację szkolenia dla absolwentów szkół wyższych w formie comiesięcznych tygodniowych zjazdów, zamiast szkolenia ciągłego przez 103 dni robocze.

(akta kontroli: tom III, str. 400, 414-415, 421, 461, 556-567, 621-639)

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 19 lipca 2007 r. *w sprawie mianowania policjantów na stopnie policyjne* do egzaminu oficerskiego wymaganego do mianowania na pierwszy stopień policyjny w korpusie oficerów młodszych Policji może przystąpić policjant, który m.in. ukończył SASW albo studia w WSPol.

W kontrolowanym okresie do egzaminu oficerskiego przystąpiło 1.393 policjantów, a wynik pozytywny uzyskało 1.300.

(akta kontroli: tom III, str. 421)

W kontrolowanym okresie szkolenie strzeleckie funkcjonariuszy WSPol regulowała decyzja nr 713 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 grudnia 2005 r. *w sprawie szkolenia strzeleckiego policjantów* oraz wydane na jej podstawie wytyczne nr 1 Dyrektora Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP (dalej: BKSIOp) z 20 listopada 2017 r. i 16 listopada 2018 r. *w sprawie określenia zakresu, zasad i przebiegu szkolenia strzeleckiego oraz trybu i organizacji sprawdzianów strzeleckich*.

W wytycznych Dyrektor BKSIOp wyznaczył obowiązek przeprowadzenia dla policjantów służby wspomagającej co najmniej raz w półroczu:

- w 2018 r. strzelań statycznych nr 2 oraz nr 6 lub 7, strzelań szybkich 11 lub 12, a następnie sprawdzianu ze strzelania taktycznego nr 2;
- w 2019 r. strzelania statycznego nr 3 oraz strzelań szybkich nr 11 i 13, a następnie sprawdzianu ze strzelania szybkiego nr 11;

według decyzji Komendanta Głównego Policji nr 713 z 30 grudnia 2005 r.

Wszyscy funkcjonariusze WSPol zaliczają się do służby wspomagającej.

(akta kontroli: tom III, str. 34-41, 136-137, 449-451, 504-508, 510-547, 556-567)

Spośród 125 policjantów (z 221) objętych szczegółowym badaniem, 14 osób z powodu nieobecności nie odbyło w kontrolowanym okresie jednego ze strzelań programowych lub sprawdzianów przewidzianego w danym półroczu.

Na pytanie, jakimi instrumentami dysponuje Komendant, aby wyegzekwować od policjantów WSPol, którzy nie uczestniczyli w danym półroczu w strzelaniach programowych i sprawdzianach strzeleckich, odbycie takich strzelań i sprawdzianów oraz jakie działania podjęto wobec funkcjonariuszy, którzy nie uczestniczyli w obowiązkowych strzelaniach i sprawdzianach w kontrolowanym okresie, Komendant wyjaśnił: - *Obowiązek uczestnictwa funkcjonariusza Policji w strzelaniach programowych i sprawdzianach strzeleckich jest wykonaniem polecenia Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie wynikającego z realizacji corocznych wytycznych dyrektora Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej Komendy Głównej Policji.*

Zachowanie policjanta polegające na zawinionym braku uczestnictwa w strzelaniach programowych i sprawdzianach strzeleckich może być potraktowane jako naruszenie dyscypliny służbowej i może stanowić podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej. Przykładowe okoliczności takie jak długotrwałe przebywanie na zwolnieniu lekarskim, urlopy macierzyńskie, wychowawcze i rodzicielskie oraz delegowanie do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Policji oznaczają brak elementu zawinienia, o którym mowa w art. 132a ustawy o Policji

(Dz. U. z 2019 r. poz. 161 z późn. zm.).

Komendant-Rektor oraz Zastępca Komendanta- Prorektor WSPol w okresie objętym kontrolą w trakcie odpraw służbowych (w tym odpraw doraźnych) z kadrą kierowniczą polecali kadrze przekazywanie podwładnym funkcjonariuszom informacji o obowiązku strzelań i sprawdzianów oraz możliwych przyszłych konsekwencjach służbowych z tytułu nie wywiązywania się z przedmiotowego obowiązku. Funkcjonariusze Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, którzy z zawinionych przez siebie przyczyn nie uczestniczyli w strzelaniach programowych i sprawdzianach strzeleckich w I połowie 2019 r. nie otrzymali nagrody motywacyjnej lub nie podwyższono im dodatku służbowego lub funkcyjnego na jeden miesiąc.

(akta kontroli: tom III, str. 34-41, 136-137, 449-451, 504-508, 510-547, 556-567)

W kontrolowanym okresie dla funkcjonariuszy WSPol w planie doskonalenia lokalnego przewidziano zajęcia ogólnego wychowania fizycznego. Zajęcia miały charakter fakultatywny. Funkcjonariusz mógł wybrać dziennie jedną formę wychowania fizycznego: gimnastyka, lekkoatletyka, pływanie, sportowe gry zespołowe oraz wychowanie fizyczne o charakterze specjalnym (sporty walki, w tym: judo, boks, karate, jujitsu, aikido i elementy innych wschodnich sztuk walki, techniki interwencji i umiejętności w posługiwaniu się pałą typu „TONFA”). Funkcjonariusz mógł uczestniczyć w zajęciach w godz. 13.30-15.00 od poniedziałku do piątku. Ze względu na fakultatywny charakter zajęć nie została określona minimalna liczba godzin jaką ćwiczący miałby wypracować w ramach wybranej formy doskonalenia.

Zgodnie z § 1 ust. 1 zarządzenia nr 418 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 kwietnia 2011 r. *w sprawie zakresu oraz szczegółowych warunków, trybu przeprowadzania oraz zasad oceniania sprawności fizycznej policjantów*, sprawność fizyczna policjanta jest oceniana raz w roku za pomocą testu sprawności fizycznej policjantów. Zgodnie z § 6 ust. 1 ww. test przeprowadza się od 15 kwietnia do 31 października.

W 2018 r. do testu przystąpiło 160 policjantów, uzyskując następujące oceny: wyróżniająca – 12 osób, bardzo dobra – 50, dobra – 62, poprawna – 31, dopuszczająca – dwie osoby. Zwolnionych z testu zostało 43 policjantów, z tego 40 ze względu na osiągnięcie określonego wieku (§ 3 ust. 1 pkt 1 ww. zarządzenia), jeden ze względu na przeniesienie do dyżypozycji przełożonego (§ 3 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. zarządzenia), dwóch ze względu na udział w zawodach lub innych imprezach rekreacyjno sportowych (§ 3 ust. 1 pkt 2 lit. f ww. zarządzenia). 18 policjantów w czasie przeprowadzania testów przebywało na zwolnieniu lekarskim, po jednym na urlopie wychowawczym, urlopie macierzyńskim i wypoczynkowym. Jeden policjant nie uczestniczył w teście bez usprawiedliwienia.

(akta kontroli: tom III, str. 448, 548, 556-567)

W kontrolowanym okresie przeprowadzono w WSPol jedną edycję kursu z zakresu wykorzystania symulatora kierowania pojazdami uprzywilejowanymi, w którym wzięło udział 10 policjantów.

(akta kontroli: tom III, str. 399-409, 422-424, 452-503, 759-767)

Komendant Główny Policji 5 marca 2018 r. wyznaczył na koordynatora ratownictwa medycznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie starszego wykładowcę w Zakładzie Wyszczolenia Specjalnego Instytutu Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol³³. Koordynator legitymował się

³³ Decyzja nr 76 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 marca 2018 r. zmieniająca decyzję w sprawie wyznaczenia Koordynatora Ratownictwa Medycznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Koordynatora Centrum Szkolenia Policji w Legionowie oraz koordynatorów ratownictwa medycznego szkół policyjnych. Komendant-Rektor WSPol zaproponował tę osobę na koordynatora 27 listopada 2017 r., tj. w okresie funkcjonowania poprzedniego koordynatora ratownictwa medycznego Uczelni.

wieloletnim doświadczeniem zawodowym m.in. jako pielęgniarz oraz wykładowca w szkołach i uczelniach medycznych, uprawnieniami instruktora ratownictwa medycznego, ukończeniem ponad 20 doskonalących kursów zawodowych oraz tytułem mistrza świata w ratownictwie medycznym, od 2011 r. zatrudniony był w WSPol.

W badanym okresie żaden funkcjonariusz i pracownik WSPol nie przeszedł przeszkolenia w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (dalej: kpp). Na 31 grudnia 2018 r. kwalifikacje ratownika kwalifikowanej pierwszej pomocy w WSPol posiadało dwóch funkcjonariuszy (kursy ukończyli poza strukturami Uczelni), w 2019 r. żaden pracownik/funkcjonariusz nie zgłosił ukończenia kursu kpp. W 2018 r. żaden funkcjonariusz WSPol nie przystąpił do egzaminu potwierdzającego uprawnienia ratownika kwalifikowanej pierwszej pomocy, nie planowano takiego egzaminu w 2019 r.

W 2018 r. oraz w 2019 r. koordynator ratownictwa medycznego szkoły nie otrzymał od koordynatora ratownictwa medycznego służby zadania realizacji szkoleń w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy. Plan szkoleń w ww. zakresie, zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szkoleń w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy³⁴, opracowywał koordynator ratownictwa medycznego służby, a zatwierdzał Komendant Główny Policji. W związku z brakiem zaplanowania kursów kpp dla WSPol w badanym okresie, koordynator ratownictwa medycznego szkoły nie przygotował rocznych terminarzy szkoleń i egzaminów oraz rejestru wydanych zaświadczeń po ukończeniu szkolenia i uzyskaniu tytułu ratownika oraz po zdaniu egzaminu potwierdzającego (§ 8 ust 3 pkt 2 i 3 ww. rozporządzenia). Koordynator szkoły złożył roczne (za 2018 r.) sprawozdanie dotyczące realizacji szkoleń w zakresie żądanym przez koordynatora ratownictwa medycznego Policji.

Na 30 czerwca 2019 r. pięciu funkcjonariuszy WSPol posiadało uprawnienia ratownika medycznego. W WSPol funkcjonował zespół ratownictwa (pierwszej pomocy) składający się z pięciu osób posiadających, zgodnie z ustawą o Państwowym Ratownictwie Medycznym³⁵, kwalifikacje niezbędne do udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz wykonywania medycznych czynności ratunkowych (udzielał pomocy ok. 100 osobom rocznie). WSPol – jak wyjaśnił Komendant-Rektor - decyzją wojewody warmińsko-mazurskiego została wpisana do rejestru jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne.

Obowiązujący wykaz szkoleń oraz kursów specjalistycznych w Policji (w ramach doskonalenia zawodowego centralnego) nie zawierał kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy³⁶. Wykaz zawierał *Kurs specjalistyczny dla policjantów recertyfikujących uprawnienia do wykonywania zadań związanych z udzielaniem kwalifikowanej pierwszej pomocy*, ale właściwymi dla jego prowadzenia były Centrum Szkolenia Policji w Legionowie oraz Szkoła Policji w Słupsku. W ramach doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy Policji, w oparciu o rozporządzenie w sprawie odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego, w badanym okresie realizowany był, m.in. w WSPol *Kurs specjalistyczny w zakresie udzielania*

³⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Obrony Narodowej z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie szkoleń w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (dalej: rozporządzenia w sprawie kwalifikowanej pierwszej pomocy; Dz. U. Nr 229 poz. 1537 ze zm.).

³⁵ Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 993 ze zm.).

³⁶ Zgodnie z ww. rozporządzeniem w sprawie kwalifikowanej pierwszej pomocy ramowy program kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz kwalifikacje kadry dydaktycznej prowadzącej kurs określiło rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy (Dz. U. nr. 60 poz. 408). Kierownikiem kursu kpp oraz prowadzącym zajęcia teoretyczne i praktyczne na kursie kpp mogli być: lekarz systemu, pielęgniarz systemu albo ratownik medyczny (w rozumieniu ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym), posiadający aktualną wiedzę i umiejętności z zakresu objętego ramowym programem kursu oraz co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w wykonywaniu medycznych czynności ratunkowych (§ 3 ww. rozporządzenia).

*pierwszej pomocy*³⁷ (UPP), różniący się zakresem od kursu kpp.

W kontrolowanym okresie w WSPol przeprowadzono 20 edycji UPP, w których udział wzięło 196 policjantów.

WSPol nie zapewniała przeszkolenia z kwalifikowanej pierwszej pomocy dla funkcjonariuszy w służbie kandydackiej i przygotowawczej we własnym zakresie, tj. na podstawie § 10 rozporządzenia w sprawie kwalifikowanej pierwszej pomocy, z uwagi na niefunkcjonowanie w okresie objętym kontrolą służby kandydackiej w Policji oraz fakt, że obowiązujące w latach 2018-2019 programy szkolenia zawodowego podstawowego³⁸, zatwierdzone przez Komendanta Głównego Policji, nie przewidywały realizacji kursu kpp w ramach szkolenia zawodowego podstawowego (program szkolenia zawierał *udzielanie pierwszej pomocy* w wymiarze 42 godzin).

W maju 2018 r. policjanci Zakładu Wyszczolenia Specjalnego w ramach doskonalenia zawodowego centralnego zorganizowali warsztaty pn. „Postępowanie Zespołów Medycznych Policji z poszkodowanym w obrażeniach ciała” dla zespołów medycznych oddziałów i pododdziałów prewencji (44 uczestników), co ujęte zostało w sprawozdaniu rocznym koordynatora ratownictwa medycznego szkoły. Na 2019 r. w WSPol zaplanowane zostały warsztaty dla zespołów medycznych Policji (doskonalenie zawodowe centralne) oraz szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla policjantów i pracowników Uczelni (doskonalenie lokalne).

(akta kontroli: tom I, str. 97-102, 360-380; tom II, str. 5-31, 87-88)

Zgodnie z § 62 rozporządzenia w sprawie odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego Komendant-Rektor ustalał w okresie objętym kontrolą potrzeby w zakresie doskonalenia lokalnego i zatwierdzał plany doskonalenia lokalnego przewidzianego do realizacji w WSPol. Plan na 2018 r. (po korekcie nr 6) zawierał 13 przedsięwzięć, w tym strzelania kadry WSPol, doskonalenie z zakresu kształtowania umiejętności bezpiecznego posługiwania się bronią palną przez policjantów WSPol oraz ogólne wychowanie fizyczne realizowane według programów stanowiących załącznik do ww. planu, co odpowiadało wymogom § 62 ust. 2 ww. rozporządzenia. Plan doskonalenia lokalnego przewidzianego do realizacji w WSPol w 2019 r. (korekta nr 2) zawierał 10 przedsięwzięć, w tym wyżej wymienione dot. doskonalenia umiejętności strzeleckich oraz WF.

(akta kontroli: tom II, str. 165-168, 209-234)

W kontrolowanym okresie 13 osób z kadry naukowo-dydaktycznej WSPol 18 razy przeprowadziło zajęcia dla 11 podmiotów zagranicznych (m. in. State Police College na Łotwie, Akademii Policji Republiki Czeskiej, Akademii Policji w Rumunii, Państwowego Instytutu Służb Publicznych na Węgrzech). 57 osób przeprowadziło zajęcia dla podmiotów krajowych w ramach 64 przedsięwzięć szkoleniowych. 56 razy WSPol użyczyła bazę szkoleniową na potrzeby innych podmiotów (m. in. KGP, MSWiA, CBŚP, Prokuratury Krajowej, ABW, KSSiP, ŻW, KAS, IOŚ, FRONTEX).

W szkoleniach i doskonaleniach zawodowych prowadzonych przez WSPol w kontrolowanym okresie brał udział Państwowy Inspektor Sanitarny MSWiA (w zakresie SZP oraz wdrażania programu doskonalenia zawodowego o tematyce sanitarno-higienicznej) i firma ETC PZL (w zakresie doskonalenia lokalnego z obsługi wirtualnego systemu doskonalenia taktyki działań interwencyjnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo treningu strzeleckiego Virtopol).

³⁷ Zagadnienia z zakresu pierwszej pomocy realizowane były także na innych kursach specjalistycznych np. dla instruktorów strzelań policyjnych.

³⁸ Decyzja nr 168 Komendanta Głównego Policji z 22 maja 2019 r. (Dz. Urz. KGP poz. 83), wcześniej decyzja nr 405 z 22 grudnia 2016 r. zmieniona decyzjami nr 130 z 8 czerwca 2017 r. oraz nr 315 z 18 grudnia 2017 r.

W kontrolowanym okresie, tj. 20 maja 2019 r. w trakcie szkolenia strzeleckiego na strzelnicy WSPol instruktor postrzelił dwoje słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego. Do zdarzenia doszło w warunkach określonych w § 9 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 1 (Instrukcja w sprawie organizacji i zasad policyjnych strzelań z broni palnej oraz strzelań (rzutów) chemicznymi środkami obezwładniającymi) do decyzji nr 713 Komendanta Głównego Policji z 30 grudnia 2005 r. w sprawie szkolenia strzeleckiego policjantów. Na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK kontroler poinformował Komendanta, że kierowanie broni palnej w stronę ludzi w czasie szkoleń strzeleckich policjantów – aktualnie dozwolone na mocy ww. przepisu – stanowi bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a w ciągu ostatnich 4 lat w warunkach ww. przepisu postrelonych przez instruktorów zostało troje kursantów. W odpowiedzi na ww. powiadomienie Komendant poinformował: Zgodnie z dyspozycją § 9 ust. 1 załącznika nr 1 do decyzji nr 713/05 Komendanta Głównego Policji, cyt. „na strzelnicach zabrania się kierowania broni w stronę ludzi, z wyłączeniem sytuacji prowadzenia treningu strzeleckiego: 1. bezstrzałowego; 2. z użyciem amunicji barwiącej i szkolonej”. Jedyne odstępstwo od ww. zasady uwzględnione zostało w ust. 2 wskazanego wyżej przepisu, cyt. „kierowanie broni w stronę ludzi możliwe jest w sytuacjach, o których mowa w ust. 1, możliwe jest wyłącznie podczas symulacji szkoleniowych zbliżonych do realiów użycia broni palnej”. Należy przy tym podkreślić, że zgodnie z dyspozycją § 8 ust. 3 załącznika nr 2 do decyzji nr 713/05 Komendanta Głównego Policji, cyt. „trening bezstrzałowy prowadzony jest z magazynkami i bronią rozładowaną”, a zgodnie z przepisem określonym w § 12 załącznika nr 2 do decyzji nr 713/05 Komendanta Głównego Policji, cyt. „Zabrania się posiadania amunicji bojowej (ostrej) podczas: treningu bezstrzałowego”.

W ramach podjętych działań zapobiegających zagrożeniom w wyniku kierowania broni palnej w stronę ludzi w czasie szkoleń strzeleckich policjantów, Kierownik Zakładu Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, w trakcie odprawy służbowej zapoznał funkcjonariuszy prowadzących zajęcia z wyszkolenia strzeleckiego ze zdarzeniem, które miało miejsce na krytej strzelnicy Uczelni w dniu 20 maja 2019 r. W związku z przedmiotowym zdarzeniem został wzmożony nadzór służbowy nad policjantami prowadzącymi zajęcia z wyszkolenia strzeleckiego. Zintensyfikowano także kontrole zajęć dydaktycznych pod kątem: bezwzględności przestrzegania warunków bezpieczeństwa podczas strzelań; stosowania w trakcie zajęć amunicji szkolnej (zbijakowej) podczas sprawdzania wiedzy i umiejętności słuchaczy, treningu bezstrzałowego, prezentowania ćwiczenia, omawiania oraz prowadzenia instruktażu dotyczącego zasad bezpiecznego postępowania z bronią palną; pobierania i ładowania do magazynka amunicji bojowej (ostrej) tylko przed podejściem na linię ognia w celu wykonania strzelania; wzajemnej kontroli broni i magazynków przez instruktorów gdy zajęcia prowadzi dwóch lub więcej instruktorów, niezależnie od sprawdzenia broni i magazynków słuchaczy; obowiązku noszenia przez instruktorów kabury i ładownicy na pasie głównym podczas zajęć ze słuchaczami szkolenia zawodowego podstawowego oraz broni tego samego typu, z jakiej korzystają kursanci podczas zajęć ze słuchaczami szkolenia zawodowego podstawowego co pozwoli na utrwalenie słuchaczom prawidłowych nawyków i wpłynie na poprawność wykonywania ćwiczeń z bronią. Dodatkowo, wyżej wskazane zasady każdorazowo są przypominane w trakcie odpraw służbowych z policjantami realizującymi zajęcia dydaktyczne z wyszkolenia strzeleckiego.

Ponadto dokonano przeglądu kamer zainstalowanych na strzelnicy krytej Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Zamontowano na osiach strzeleckich dodatkowo 2 kamery oraz doposażono dyżurnego Uczelni w monitor z możliwością podglądu

obrazu z kamer znajdujących się na wszystkich osiach strzeleckich.

(akta kontroli: tom III, str. 640-642, 653-655, 659-661)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zgodnie z § 13 „Instrukcji w sprawie organizacji i zasad policyjnych strzelań z broni palnej oraz strzelań (rzutów) chemicznymi środkami obezwładniającymi”, stanowiącej załącznik nr 1 do decyzji nr 713 Komendanta Głównego Policji z 30 grudnia 2005 r. w sprawie szkolenia strzeleckiego policjantów wyniki egzaminów i sprawdzianów oraz strzelań programowych policjantów wpisuje się do arkuszy szkolenia strzeleckiego. Szczegółowym badaniem objęto arkusze szkolenia strzeleckiego 125 spośród 221 funkcjonariuszy WSPol (według stanu an 30 czerwca 2019 r.). W badanej próbie w przypadku większości strzelań programowych i sprawdzianów strzeleckich nie rejestrowano wyników w formie oceny lub uzyskanej liczby punktów, a jedynie fakt zaliczenia, co utrudniało lub uniemożliwiało śledzenie postępów funkcjonariuszy w doskonaleniu umiejętności strzeleckich. W badanej próbie tylko ok. 24% szkoleń strzeleckich (dane z części „Doskonalenie strzeleckie w jednostkach organizacyjnych Policji”) przeprowadzonych było na ocenę.

Na pytanie, dlaczego nie wszystkie szkolenia i sprawdziany strzeleckie przeprowadzane były na ocenę (punktację), Komendant wyjaśnił: *Strzelania programowe i sprawdziany strzeleckie funkcjonariuszy przeprowadzane są na podstawie Wytycznych Dyrektora Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej Komendy Głównej Policji w sprawie określenia zakresu, zasad i przebiegu szkolenia strzeleckiego oraz trybu i organizacji sprawdzianów strzeleckich. Ww. dokument określa jakie strzelania będą realizowane w danym roku kalendarzowym, zgodnie z załącznikiem nr 2 do Decyzji nr 713 Komendanta Głównego Policji z 30 grudnia 2005 roku w sprawie szkolenia strzeleckiego policjantów. Wymieniona Decyzja wprowadza ocenianie w skali 6-1 jedynie w strzelaniach statycznych (oprócz strzelań nr 6 i 7). Pozostałe tj. szybkie, dynamiczne i sytuacyjne oceniane są wyłącznie w skali binarnej zaliczone/nie zaliczone. W roku 2019 wskazane do realizacji było jedno strzelanie statyczne nr 3 na ocenę, a w 2018 dwa strzelania statyczne w tym jedno oceniane w skali binarnej, a drugie na ocenę. Strzelanie programowe i sprawdziany strzeleckie w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie prowadzone są zgodnie z ww Decyzją i Wytycznymi.*

(akta kontroli: tom III, str. 34-41, 136-137, 449-451, 504-508, 510-547, 556-567)

2. W badanej próbie 125 arkuszy szkolenia strzeleckiego w arkuszach 50 osób nie odnotowano udziału w odbytym strzelaniu programowym lub sprawdzianie, a w przypadku 7 osób w arkuszach brak było numeru identyfikatora policjanta lub daty przyjęcia do służby lub daty urodzenia lub daty założenia arkusza, co było niezgodne z zasadami wypełniania arkuszy szkolenia strzeleckiego, określonych w decyzji nr 713 Komendanta Głównego Policji z 30 grudnia 2005 r. w sprawie szkolenia strzeleckiego policjantów. Komendant poinformował o uzupełnieniu powyższych braków.

(akta kontroli: tom III, str. 34-41, 136-137, 449-451, 504-508, 510-547, 556-567)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia realizację szkolenia i doskonalenia zawodowego w WSPol. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące błędów w zapisach w arkuszach strzeleckich policjantów nie miały wpływu na realizację podstawowych działań WSPol i zostały skorygowane w toku kontroli.

4. Nadzór Komendanta-Rektora nad funkcjonowaniem szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy.

Opis stanu
faktycznego

Ogólny nadzór nad poprawnością funkcjonowania i realizacją zadań WSPol sprawował Komendant-Rektor, w szczególności sprawował nadzór nad działalnością dydaktyczną i badawczą uczelni (§ 30 ust. 4 pkt 5 Statutu) oraz w sprawach funkcjonowania Uczelni jako jednostki organizacyjnej Policji tworzył akty określone w przepisach dotyczących legislacji i pomocy prawnej w Policji (§ 30 ust. 4 pkt 10). NIK ustaliła, że w odniesieniu do szkolenia i doskonalenia zawodowego bezpośredni nadzór Komendant-Rektor powierzył Zastępcy Komendanta-Prorektorowi, w szczególności w zakresie określonym rozporządzeniem w sprawie odbywania szkoleń i doskonalenia zawodowego oraz w sprawie mianowania policjantów na stopnie policyjne.

Działania nadzorcze Komendanta-Rektora w zakresie wydania niezbędnych wewnętrznych aktów prawnych regulujących przebieg oraz organizację szkolenia i doskonalenia zawodowego realizowanego w WSPol omówiono w pkt III.1 wystąpienia pokontrolnego.

NIK ustaliła, że na podstawie wydanych wewnętrznych aktów prawnych wyznaczone zostały osoby odpowiedzialne za przebieg szkolenia zawodowego podstawowego (zespoły pedagogiczne) i kursów specjalistycznych (opiekunowie), kontrolowano poprawność prowadzonych zajęć dydaktycznych; zbierano informacje na temat tzw. opieki merytorycznej wybranych kursów centralnego doskonalenia zawodowego; zbierano informacje dotyczące realizacji zajęć dydaktycznych przez wykładowców stowarzyszonych. Komendant-Rektor wnioskował także o zmiany w programach szkolenia i doskonalenia zawodowego, co omówiono w pkt III.1 wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto WSPol nadzorowała i koordynowała ewaluację szkolenia i doskonalenia zawodowego w innych jednostkach szkoleniowych Policji, w szczególności poprzez: wskazywanie przedsięwzięć objętych badaniami ewaluacyjnymi centralnymi, opracowywanie harmonogramów badań ewaluacyjnych na dany rok (zatwierdzanych przez Komendanta-Rektora lub jego Zastępcę), kwestionariuszy ankiet wykorzystywanych w badaniach, oraz sporządzanie zbiorczych komunikatów z przeprowadzonych badań, co omówiono poniżej.

WSPol w Szczytnie realizowała także zadanie określone w § 32 ust. 1 zarządzenia nr 1041 polegające na doskonaleniu metodycznym kadry dydaktycznej szkół i ośrodków szkolenia Policji. NIK ustaliła, że w 2018 r. w *Kursie specjalistycznym z zakresu metodyki nauczania* uczestniczyło dziewięć osób ze SP w Pile, cztery osoby z SP w Słupsku oraz 1 z OSP w Sieradzu (kurs z zakresu metodyki nauczania zaplanowany został także na II poł. 2019 r.). W *Kursie doskonalenia zawodowego w zakresie metodyki nauczania dla osób prowadzących lokalne doskonalenie zawodowe realizowanym w systemie kształcenia na odległość* w I poł. 2019 r. uczestniczyły dwie osoby z SP w Pile oraz cztery osoby z CSP w Legionowie.

W okresie objętym kontrolą w WSPol minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz inne uprawnione organy zewnętrzne nie przeprowadzały kontroli i audytów w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego. W Rejestrze skarg, wniosków i petycji WSPol w kontrolowanym okresie skarg nie odnotowano.

(akta kontroli: tom I, str. 13-28, 91-96, 137-146, 267, 304-356, 360-378, 383-402, 412-424; tom II, str. 5-31, 129-136, 145-161, 364-383, 491-497)

W kontrolowanym okresie na podstawie § 32 ust. 1 pkt 4b zarządzenia nr 1041 WSPol w Szczytnie prowadziła pomiar efektywności szkolenia

i doskonalenia zawodowego w Policji. Zgodnie z *Zasadami prowadzenia ewaluacji szkolenia i doskonalenia zawodowego organizowanego centralnie w jednostkach szkoleniowych Policji* (dalej: *Zasady*), zatwierdzonymi przez Komendanta-Rektora w kwietniu 2013 r.³⁹, koordynacja i nadzór nad ewaluacją należał do Działu Organizacji Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego WSPol. Zgodnie z *Zasadami* badania ewaluacyjne oparte były na metodzie ankietowej (badania kwestionariuszowe) realizowanej w ostatnim tygodniu szkolenia/kursu oraz po sześciu miesiącach od ich zakończenia, tj. tzw. badań odroczonej absolwentów oraz osobno ich przełożonych. Wzory kwestionariuszy⁴⁰ opracowane zostały przez osoby odpowiedzialne za prowadzenie badań ewaluacyjnych w jednostkach szkoleniowych Policji. W okresie objętym kontrolą poza metodą ankietową nie były stosowane inne (dopuszczone *Zasadami*) metody badań ewaluacyjnych, np. wywiad.

NIK zbadała treść kwestionariuszy ankietowych dla wszystkich szkoleń i kursów specjalistycznych objętych badaniami ewaluacyjnymi w 2018 r. i w I poł. 2019 r. (centralnymi), tj. szkolenia zawodowego podstawowego oraz 11 kursów specjalistycznych. Treść pytań kwestionariusza dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego dotyczyła, w szczególności: organizacji i programu szkolenia, adekwatności czasu szkolenia do nabywanych wiedzy i umiejętności, sposobu prowadzenia zajęć, w tym oceny nauczycieli, zajęć teoretycznych i ćwiczeń praktycznych oraz proporcji między nimi, szkolenia strzeleckiego oraz taktyki i techniki interwencji, oceniania postępów w nauce, jakości materiałów szkoleniowych, wyposażenia jednostki szkoleniowej. Badania absolwentów szkolenia zawodowego podstawowego oraz ich przełożonych koncentrowały się głównie na ocenie przydatności treści odbytego szkolenia dla przygotowania ich absolwentów do wykonywania zadań zawodowych na zajmowanych stanowiskach.

Kwestionariusze badań słuchaczy kursów specjalistycznych, w szczególności odnosiły się do realizacji kursów (przygotowania i sposobu prowadzenia zajęć przez prowadzących) oraz oceny słuchaczy, co do przydatności poszczególnych elementów programu kursu (kluczowych punktów nauczania). Ocena przydatności zdobytej wiedzy i umiejętności była także istotna w badaniach odroczonej, tj. absolwentów i ich przełożonych. Słuchacze poszczególnych kursów mogli je także ocenić z perspektywy ilości zajęć praktycznych oraz zaproponować usunięcie, włączenie, bądź modyfikację treści programu danego kursu oraz zgłosić sugestie co do jego organizacji, czasu trwania itp. (mogli to zrobić także w badaniach odroczonej, czyli z perspektywy funkcjonariusza wykorzystującego wiedzę i umiejętności pogłębione na kursie w codziennej służbie).

Badania w jednostkach szkoleniowych – zgodnie z *Zasadami* – prowadziły zespoły ewaluacyjne powoływane w tych jednostkach. Wyniki badań ankietowych poszczególnych szkoleń/kursów, tzw. komunikaty, przekazywane były z jednostek szkoleniowych do DOSiDZ WSPol. W przypadku badań dot. tego samego kursu realizowanego w kilku szkołach DOSiDZ na podstawie komunikatów opracowywał zbiorcze raporty z badań, które następnie przekazywane były KGP.

Komendant-Rektor nie określił w *Zasadach* jaki odsetek realizowanych we wszystkich (sześciu) jednostkach szkoleniowych Policji szkoleń i kursów specjalistycznych poddać należy centralnym badaniami ewaluacyjnym. Wybór edycji i liczba przedsięwzięć obejmowanych badaniami należał do komórki właściwej w sprawach szkolenia i doskonalenia zawodowego WSPol. Obowiązujące w okresie objętym kontrolą przepisy prawne dotyczące systemu szkolenia i doskonalenia

³⁹ Zmienionych aneksami z maja 2014 r. oraz listopada 2014 r.

⁴⁰ Zasadniczo trzy, tj. dla szkolenia zawodowego podstawowego, dla szkolenia dla absolwentów szkół wyższych oraz dla doskonalenia zawodowego centralnego (treść tego ostatniego jest dostosowywana do treści programowych danego kursu).

zawodowego w Policji nie zawierały odrębnych zasad ewaluacji szkolenia strzeleckiego, sprawności fizycznej, kierowców pojazdów uprzywilejowanych. W WSPol nie wprowadzono odrębnych zasad w ww. zakresie.

NIK ustaliła, że zgodnie z zatwierdzonym przez Komendanta-Rektora harmonogramem⁴¹ badań (po korekcie nr 2) dla wszystkich jednostek szkoleniowych Policji w 2018 r. przeprowadzono badania słuchaczy trzech edycji szkolenia zawodowego, w tym SZP-1 w czterech jednostkach szkoleniowych równolegle (łącznie sześć badań) oraz badania słuchaczy siedmiu kursów (każdorazowo tej samej edycji, ale badanie przeprowadzono w od jednej do czterech jednostek szkoleniowych, łącznie 13 badań, w trzech przypadkach jednostki szkoleniowe odstąpiły od realizacji kursu), tj.: *Kursu specjalistycznego w zakresie profilaktyki społecznej*, *Kursu specjalistycznego dla policjantów służby kryminalnej wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze*, *Kursu specjalistycznego dla policjantów służby kryminalnej wykonujących czynności dochodzeniowo-śledcze*, *Kursu specjalistycznego w zakresie współpracy z mediami*, *Kursu specjalistycznego w z zakresu taktyki i techniki interwencji*, *Kursu specjalistycznego z zakresu wykonywania wybranych czynności w obszarze poszukiwań osób zaginionych* oraz *Kursu specjalistycznego dla instruktorów strzelań policyjnych*. W badanym okresie wykonane zostały też badania odroczone dot. absolwentów ww. szkoleń/kursów (realizowanych w 2018 r.) i ich przełożonych.

W I poł. 2019 r., zgodnie z zatwierdzonym przez Komendanta-Rektora harmonogramem badań (po korekcie nr 1) dla wszystkich jednostek szkoleniowych Policji nie przeprowadzono badania słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego (termin badań trzech edycji szkolenia w sześciu jednostkach zaplanowany został na lipiec 2019 - styczeń 2020 r.). W ww. okresie zbadano słuchaczy: *Kursu specjalistycznego w zakresie profilaktyki społecznej* (jedna edycja, dwie jednostki szkoleniowe), *Kursu specjalistycznego w zakresie współpracy z mediami* (jedna edycja, jedna szkoła), *Kursu specjalistycznego dla policjantów w zakresie zwalczania cyberprzestępczości* (jedna edycja, jedna szkoła), *Kursu specjalistycznego z zakresu wykonywania wybranych czynności w obszarze poszukiwań osób zaginionych* (jedna edycja, jedna szkoła), *Kursu specjalistycznego dla dzielnicowych* (jedna edycja, trzy szkoły), *Kursu specjalistycznego dla kandydatów na biegłych policyjnych laboratoriów kryminalistycznych* (jedna edycja, jedna jednostka szkoleniowa). Część badań dot. ww. kursów w poszczególnych szkołach, badania słuchaczy trzech innych kursów przewidzianych harmonogramem oraz badania odroczone zaplanowano w II poł. 2019 r. oraz w I poł. 2020 r. (dot. badań odoczonych).

NIK ustaliła, że w okresie objętym kontrolą niejednokrotnie komunikaty z badań przekazywano z jednostek szkoleniowych do komórki organizacyjnej właściwej w sprawach szkolenia i doskonalenia zawodowego WSPol niezgodnie z punktem 3c *Zasad prowadzenia ewaluacji szkolenia i doskonalenia zawodowego organizowanego centralnie w jednostkach szkoleniowych Policji*, tj. wyniki badań słuchaczy po upływie dłuższym niż czterech tygodni od ich przeprowadzenia (13 przypadków), a w przypadku badań odoczonych – po upływie dłuższym niż trzy miesiące (trzy przypadki). – *Zasady prowadzenia ewaluacji szkolenia i doskonalenia zawodowego organizowanego centralnie w jednostkach szkoleniowych Policji mają charakter instrukcyjny* – wyjaśnił Komendant-Rektor. – *W przypadku zwłoki w przekazywaniu wyników przez inne jednostki, pracownicy Działu Organizacji Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego WSPol w drodze konsultacji roboczych monitorują przyczyny opóźnień. (...) wysyłanie wyników badań z niezachowaniem*

⁴¹ Przygotowanym na podstawie planów szkolenia oraz planów doskonalenia centralnego przewidywanego do realizacji w poszczególnych jednostkach szkoleniowych Policji.

terminów nie wpływa na jakość badania oraz nie uniemożliwia realizacji jego celu.

NIK ustaliła⁴², że w 2018 r. w WSPol badania ewaluacyjne organizowane centralnie dotyczyły dwóch z 56 kursów specjalistycznych w ramach doskonalenia zawodowego centralnego oraz jednej edycji szkolenia zawodowego podstawowego (z pięciu realizowanych). Wyniki badań ewaluacyjnych, tj. komunikaty z tych badań zamieszczane na stronach intranetowych WSPol, w badanym okresie wykorzystane zostały w trakcie prac nad modyfikacją programów nauczania: szkolenia zawodowego podstawowego oraz pięciu kursów specjalistycznych.

(akta kontroli: tom I, str. 13-27, 304-356; tom II, str. 5-31, 35-85, 265-363; 491-537)

NIK ustaliła ponadto, że WSPol z własnej inicjatywy przeprowadzała pomiar efektywności szkolenia i doskonalenia zawodowego realizowanego w Uczelni zgodnie z obowiązującym w WSPol Systemem Zarządzania Jakością. W przypadku szkolenia zawodowego podstawowego oraz szkolenia zawodowego dla absolwentów szkół wyższych badano 50% edycji szkoleń ujętych w planie dla WSPol, w przypadku kursów specjalistycznych – 30% edycji kursów lub 50% edycji kursów w odniesieniu do kursów nowych (wprowadzonych w danym roku lub po wydaniu nowej, uchylającej wcześniej obowiązującą, decyzji o programie). Badania, także metodą ankietową, przeprowadzane były jednokrotnie, w ostatnim dniu/tygodniu przedsięwzięcia. Informacje z badań – w formie komunikatu – zamieszczane były na stronie Intranetowej Uczelni.

W 2018 r. badaniami własnymi WSPol objęto⁴³ 234 słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego (40,0% uczestników, którzy zakończyli to szkolenie), 255 słuchaczy szkolenia zawodowego dla absolwentów szkół wyższych (33,2% kończących szkolenie) oraz 1 576, tj. 55,8% słuchaczy, którzy ukończyli 47 zbadanych z 56 zrealizowanych kursów specjalistycznych w WSPol. W I poł. 2019 r. badaniami własnymi objęto 22 kursy specjalistyczne realizowane w WSPol oraz słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego i szkolenia dla absolwentów szkół wyższych.

Przedsięwzięcia z zakresu doskonalenia lokalnego nie były objęte badaniami ewaluacyjnymi.

Zgodnie z zarządzeniem nr 92/2016 Komendanta-Rektora WSPol z dnia 20 października 2016 r. w sprawie elementów składowych i funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia studenci w systemie informatycznym (Wirtualna Uczelnia) dobrowolnie wypełniali ankiety oceny zajęć dydaktycznych oraz oceny warunków kształcenia i organizacji studiów.

(akta kontroli: tom I, str. 13-27; tom II, str. 5-31, 82-85, 256-265)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia nadzór Komendanta-Rektora oraz Zastępcy Komendanta-Prorektora nad realizacją szkolenia i doskonalenia zawodowego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, w szczególności zaangażowanie w ocenę efektywności szkoleń i doskonalenia zawodowego centralnego w Policji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z usunięciem stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, odstępuje od sformułowania uwag i wniosków pokontrolnych, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK.

⁴² Na podstawie sprawozdania z działalności jednostki szkoleniowej w 2018 r. (WSPol).

⁴³ Dane na podstawie sprawozdania z działalności jednostki szkoleniowej w 2018 r. (WSPol).

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 11 października 2019 r.

Kontrolerzy
Bogdan Wróblewski
główny specjalista k. p.

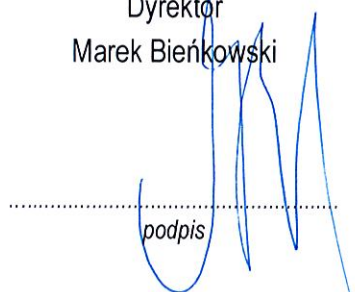

.....
podpis

Adam Czugajewicz
specjalista k. p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Dyrektor
Marek Bieńkowski

.....
podpis

